

Der er ikke brug for bøder – et puf er nok

Man bør gennemføre et randomiseret eksperiment for at reducere antallet af patienter, der udebliver fra operationer

I andet halvår af 2010 udeblev 7.500 patienter til planlagte operationer på de danske sygehuse.

Det koster sundhedsvæsenet et betydeligt beløb. Og det reducerer den effektive operationskapacitet i sundhedsvæsenet. Derfor vil sundhedsministeren have regionerne til at uddele bøder til patienter, der ikke møder op til deres operationer.

Ideen er klar nok: Truslen om bøder vil få flere patienter til at møde op. Men måske er der ikke behov for bøder for at få patienter til at møde op.

I England har premierminister David Cameron startet en særlig enhed af økonomer, der skal finde på nye måder at reducere offentlige udgifter på ved f.eks. at få patienter til at overholde aftaler med det offentlige. Enheden kaldes for 'Nudge'-enheden, fordi den ikke forsøger at påvirke adfærden gennem økonomiske sanktioner, som f.eks. en bøde, men alene ved at 'puffe' (nudge) borgerne i retning af den ønskede adfærd.

Indtil videre har enheden haft stor succes med at få personer til at betale bøder, de er blevet idømt i en retssag. Det har, ud over at få inddrevet bøden, sparet det engelske retssystem store udgifter som følge af færre fagedbesøg. Nudge-enheden gennemførte et randomiseret eksperiment, hvor den sendte en mængde forskelligt formulerede sms'er ud til udestående betalere, der mindede dem om at betale, samt ingen sms'er til andre.

Formålet var at se, hvilken tilgang der virkede bedst. Det viste sig, at sms'erne var meget effektive; især de sms'er, der indeholdt personens navn. Forskellen mellem ingen påmindelse med sms og en personlig påmindelse var, at i stedet for, at 5 pct. betalte, så betalte 30 pct.

Det svarer i England til 150.000 færre fagedbesøg om året. En betragtelig besparelse.

Man burde gennemføre et lignende randomiseret eksperiment for at reducere antallet af patienter, der udebliver fra operationer. Det er ikke nok at sende selv en velgennemtænkt sms, der gør opmærksom på aftalen.

Som Nudge-enhedens erfaringer viser, så er det nemlig ikke altid lige let at gennemskue, hvad der virker bedst i praksis. To umiddelbart enslydende sms'er kan føre til væsentligt forskellige resultater. I faged-eksemplet udgjorde personens navn i sms'en udfaldet.

Så altså: Gennemfør randomiserede forsøg med forskellige måder til at få patienter til at møde op, og bøder kan vise sig at være helt unødvendige.

Debattør

Af Christian Jervelund
Partner i konsulentfirmaet Copenhagen Economics